

**AKADEMIA MARYNARKI WOJENNEJ
WYDZIAŁ DOWODZENIA I OPERACJI MORSKICH
KOMISJA HABILITACYJNA**

**UCHWAŁA KOMISJI HABILITACYJNEJ
z dnia 01 września 2017 r.**

**wyrażająca opinię w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego
 nauk społecznych w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie
 dr. Stanisławowi ZARYCHCIE**

Komisja habilitacyjna działając na podstawie art. 16 ust. 1 i 2, art. 18a ust. 5 i 8 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki (Dz.U. z 2014 r. poz. 1852), § 14 ust. 1 i § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. poz. 1842), §§ 3, 4 i 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. poz. 1165) oraz na podstawie uchwały Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 6 czerwca 2017r. powołującej komisję habilitacyjną w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Stanisława ZARYCHTY podjęła w głosowaniu jawnym

**uchwałę wyrażającą pozytywną opinię w sprawie nadania dr. Stanisławowi ZARYCHCIE
stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie**

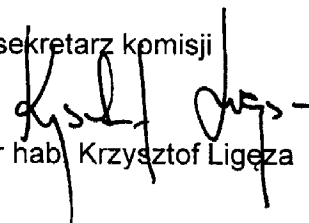
Wyniki głosowania

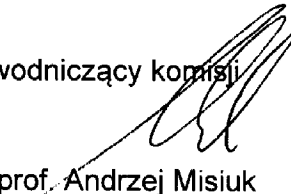
W głosowaniu uczestniczyło 7 członków Komisji Habilitacyjnej na 7 uprawnionych do głosowania.

Oddano głosów: - **za** przyjęciem uchwały: 7

- **przeciwko** przyjęciu uchwały: 0

- **wstrzymało** się od głosu: 0

sekretarz komisji

dr hab. Krzysztof Ligeza

przewodniczący komisji

prof. Andrzej Misiuk

UZASADNIENIE

1. Postępowanie habilitacyjne zostało wszczęte na wniosek dr. Stanisława Zarychty z dnia 28 lutego 2017 r. skierowany do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, w którym wskazał Radę Wydziału Dowodzenia i Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej jako jednostkę organizacyjną posiadającą uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego.

W uchwale z dnia 6 czerwca 2017r. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów powołała komisję habilitacyjną w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Stanisława Zarychty w składzie:

- przewodniczący komisji - prof. Andrzej Misiuk - Uniwersytet Warszawski,
- sekretarz komisji - dr hab. Krzysztof Ligęza - Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni.,
- recenzent - dr hab. Janusz Ziarko - Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego,
- recenzent - dr hab. Juliusz Tym - Akademia Sztuki Wojennej w Warszawie,
- recenzent - prof. Krzysztof Rokiciński - Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni,
- członek komisji - dr hab. Mariusz Kubiak - Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach,
- członek komisji - prof. Jerzy Będźmirowski - Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni.

Członkowie komisji przygotowali wymagane recenzje i oceny dorobku naukowego, dydaktycznego i organizatorskiego oraz dzieła stanowiącego najważniejsze osiągnięcie naukowe Habilitanta.

2. Zgodnie z art. 16 ust. 1 i 2 z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki, zwana dalej „ustawą”, do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową. Osiągnięciem tym może być dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo cykl publikacji powiązanych tematycznie. Kryteria oceny osiągnięć naukowo-badawczych habilitanta określa § 3 i 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, a kryteria oceny dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej habilitanta określa § 5 powołanego rozporządzenia.

3.1. Komisja habilitacyjna stwierdziła, że najważniejszym osiągnięciem naukowym Habilitanta w rozumieniu art. 16 ust. 1 ustawy, po uzyskaniu przez niego stopnia doktora, jest monografia pt. *"Broń jądrowa w kształtowaniu bezpieczeństwa 1945-2015"* (wydawnictwo Bellona, Warszawa 2016, ISBN 978-83-11-14235-0), która obejmuje 602 strony i jest oryginalnym twórczym dokonaniem naukowym o charakterze interdyscyplinarnym oraz wnosi istotny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie.

Praca dotyczy ważnego problemu, jakim jest rozwój broni jądrowej i jej wpływ na politykę, strategię użycia sił i bezpieczeństwo, który do tej pory ze względu na swoją złożoność nie znalazł należytego uznania wśród badaczy, zarówno w Polsce jak i zagranicą. Uzasadniając podjęcie przedmiotowej problematyki Habilitant przekonywująco uzasadnił współczesną potrzebę permanentnej oraz holistycznej analizy arsenałów jądrowych, tendencji rozwojowych i ich oddziaływania na kreowanie środowiska bezpieczeństwa.

Komisja co do zasady pozytywnie ocenia konstrukcję pracy, która tworzy spójny wywód. Przedstawiona monografia, stanowiąca osiągnięcie naukowe będące podstawą wniosku o przyznanie stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dziedzinie nauk o bezpieczeństwie, składa się z wykazu skrótów, wstępu, dziewięciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii oraz spisów rysunków i tabel. Dużą jej zaletą jest zwięzła narracja, a także konsekwentna i logiczna, w zasadzie pozbawiona sprzeczności prezentacja poglądów Habilitanta na rozpatrywaną problematykę. Publikacja ta przede wszystkim systematyzuje dotychczasowy stan wiedzy, wyodrębnia i charakteryzuje najważniejsze zdaniem Autora czynniki determinujące kształt strategii użycia broni jądrowej poszczególnych państw posiadających ją w swoich arsenalach, a także strategii sojuszy wojskowych, a ponadto zawiera element ewaluacji aktualnych arsenatów jądrowych. W ocenie komisji, Habilitantowi z sukcesem udało się uniknąć optymistycznych lub pesymistycznych skrajności pojawiających się w tym zakresie w niektórych opracowaniach naukowych, a przede wszystkim w mediach.

Głównym celem monografii było usystematyzowanie wiedzy i ocena: genezy rozwoju broni jądrowej i jej wpływu na doktryny i strategie użycia sił zbrojnych; wieloaspektowa analiza roli i znaczenia broni jądrowej w kształtowaniu bezpieczeństwa w XX i XXI wieku; wyeksponowanie strategicznych, operacyjnych i taktycznych środków jej przenoszenia oraz arsenatów nuklearnych mocarstw jądrowych wraz z ich rozmieszczeniem pod koniec 2015 roku, a także ocena działań na rzecz rozbrojenia, a tym samym na kształtowanie bezpieczeństwa międzynarodowego. Natomiast przedmiotem badań Habilitant, uczynił – broń jądrową i jej wpływ, jako środka odstraszania, na kształtowanie i zapewnienie bezpieczeństwa Stanom Zjednoczonym, ZSRR/FR, państwom członkowskim Sojuszu i UW oraz pozostałym państwom.

Na uznanie zasługuje wysoki poziom metodologiczny i merytoryczny przedstawionej monografii. Stosownie do założonego zamiaru badawczego właściwie określono cykl czynności badawczych. Pozwoliło to następnie na trafne sformułowanie przedmiotu badań oraz czterech celów badawczych. Habilitant w monografii racjonalnie przedstawia rozwiązania poszczególnych problemów badawczych w kolejnych rozdziałach rozprawy. Sprzyja temu układ pracy, gdyż kolejne treści wynikają logicznie z poprzedzających, a ponadto Autorowi udało się uniknąć przedstawiania zagadnień mało istotnych i drugorzędnych, co powoduje, że dysertacja mimo swojej objętości nie jest sztucznie rozdmuchana, a odnosi się jedynie do zakresu niezbędnego do zawartych w dysertacji rozważań.

Dla stworzenia niniejszej monografii Autor wykorzystał znaczną liczbę źródeł, które zostały przedstawione w bibliografii, składa się na nią 501 pozycji, a w tym 65 dokumentów normatywnych, 112 wydawnictw zwartych, 35 artykułów oraz 288 źródeł internetowych. Ich dobór uznano za właściwy i uzasadniony potrzebami pracy. Prof. Juliusz Tym w recenzji podkreśla, iż Habilitant spośród 9 monografii, które uznał za najważniejsze i wymienił we wstępie swej rozprawy, tylko 1 zaledwie kilka razy została przywołana przez Autora. Prof. Juliusz Tym wskazuje również na pominięcie w rozważaniach nad rolą broni jądrowej w kształtowaniu bezpieczeństwa na przestrzeni ostatnich 70 lat, dorobku uznawanych powszechnie za klasycznych badaczy tej problematyki Bernarda Brodie czy Roberta Jervisa. Podobnie jak pominięcie dorobku polskiego piśmiennictwa, w tym tytułów ukazujących się w serii „Biblioteka Wiedzy Wojskowej” (P. M. Petrus, *Broń jądrowa a rozwój taktyki*; J. Pięta, *Broń neutronowa*; K. Szarski, *Zminiaturyzowane ładunki jądrowe*).

Monografia wskazana przez Habilitanta, jako finalne osiągnięcie naukowe, jest rozprawą o wysokim poziomie poznawczym i merytorycznym, a jej treść świadczy o dobrym przygotowaniu Habilitanta do prowadzenia samodzielnej pracy naukowo-badawczej, wskazującą na jego

dociekliwość badawczą. Monografia została wydana w renomowanym wydawnictwie, przez co jest staranna pod względem edycyjnym. Zdaniem prof. Juliusza Tyma przedstawiona na 24 stronach obszerna bibliografia została podzielona na pięć grup: publikacje zwarte, strony internetowe, dokumenty i akty normatywne, artykuły, co trudno uznać za poprawne, aczkolwiek wiele wskazuje na to, że jest to "dziwaczna" maniera wydawnictwa, a nie Autora.

3.2. Pozostały dorobek naukowy Habilitanta po doktoracie obejmuje 76 opublikowanych pozycji. Składają się na niego: 4 pozycje zwarte, wszystkie autorstwa Habilitanta (w tym jedno w dwóch wydaniach), 32 artykuły i opublikowane referaty wygłoszone na konferencjach naukowych (z których jednak tylko 16, a więc połowa, jest artykułami samodzielnymi Habilitanta, natomiast w pozostałych jest on współautorem) oraz około 40 opublikowanych ekspertyz, komunikatów i opracowań.

W ocenie komisji w kontekście powyższych rozważań za szczególnie cenną należy uznać serię monografii opublikowanych w latach 2013–2016, zwartą w dorobku Habilitanta: *Doktryny i strategię NATO 1949-2012*, Wydawnictwo Marynarki Wojennej, Gdynia 2012, ISBN 978-83-88698-17-0; *Struktury militarne NATO 1949-2013*, Wydawnictwo Bellona, Warszawa 2013, ISBN 978-83-11-13021-0 oraz *Broń jądrowa w kształtowaniu bezpieczeństwa 1949-2015*, Wydawnictwo Bellona, Warszawa 2016, ISBN 978-83-11-14235-0. Powyższe monografie stanowią pragmatyczny i logiczny cykl wskazujący na sposób oraz istotę konsekwentnie rozplanowanych i prowadzonych badań. Są one przede wszystkim dowodem, że monografia wskazana przez Habilitanta jako finalne osiągnięcie naukowe, jest rezultatem poprzedzających dogłębnych badań naukowych, w których poprzedzające je monografie są swego rodzaju sprawozdaniem z wcześniejszych dociekań naukowych.

Analiza dorobku w zakresie działalności publikacyjnej pozwala na sformułowanie stwierdzenia, iż widoczna jest pragmatyka zainteresowań naukowych i poglądów Habilitanta w odniesieniu do przedmiotu badań. Większość pozycji dotyczy rozważań zawartych w dysertacji i jest inspiracją oraz treścią badań w niej zawartych, co świadczy o konsekwencji Habilitanta w dążeniu do rozwiązania problemu naukowego, a nie rozdrabniania się w celu uzyskania jak największej liczby publikacji.

Zdaniem komisji oceniając dorobek dr Stanisława Zarychty należy podkreślić, że stanowi on integralną i logiczną całość i jest skoncentrowany na problematyce bezpieczeństwa narodowego. Można zauważyć konsekwencję z jaką prowadził swoje badania, gdyż kolejne były wynikiem je poprzedzających, co bardzo pozytywnie świadczy o Jego zorganizowaniu i umiejętności planowania procesu badawczego. Pod względem ilościowym uznać go należy za wystarczający a pod względem merytorycznym, za ważny i porządkujący.

4. W ocenie komisji do dorobku w zakresie bezpieczeństwa uzasadnione jest również zaliczenie udziału w międzynarodowych i krajowych konferencjach tematycznych. Habilitant wykazał się znaczną aktywnością naukową w ramach konferencji naukowych, wygłaszając 11 referatów na konferencjach międzynarodowych i 18 referatów na konferencjach krajowych, a ponadto kilkakrotnie występował jako panelista i dyskutant na konferencjach zarówno międzynarodowych, jak i krajowych. Niewątpliwe zalety dorobku naukowego Habilitanta wiążą się obszernymi wielowątkowymi analizami problemów bezpieczeństwa politycznego i militarnego, ujmowanych z perspektyw polityk, doktryn, strategii, struktur militarnych oraz uzbrojenia, a całość wymownie świadczy o twórczej aktywności naukowej Habilitanta.

Zdaniem komisji do zasadniczych mankamentów w ocenie tej części działalności Habilitanta można zaliczyć brak publikacji w czasopismach naukowych znajdujących się w bazie *Journal Citation Reports* (JRC) lub też na liście *European Reference Index for the Humanities* (ERIH), brak punktów w sumarycznym *Impact Factor* według listy *Journal Citation Reports* (JRC) oraz cytowani publikacji według bazy Web of Science oraz *Indeksu Hirscha* według bazy Web of Science.

5. Dr Stanisław Zarychta wykazuje aktywności dydaktyczną i popularyzatorską oraz organizacyjną w Akademii Marynarki Wojennej i Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Prowadzone przez Habilitanta zajęcia są powiązane ściśle z podejmowaną aktywnością naukowo-badawczą i oscylują wokół szeroko rozumianego bezpieczeństwa narodowego.

Habilitant jest promotorem pomocniczym 2 doktorantów Akademii Marynarki Wojennej (Andrzej Tałuć, *Szanse i zagrożenia bezpieczeństwa Polski wynikające z transformacji rosyjskiej Straży Granicznej*; Miłosz Gac, *Marynarka Wojenna w polskiej polityce bezpieczeństwa w okresie poprzedzającym wejście do NATO*). Habilitant był również promotorem 31 prac kwalifikacyjnych (14 licencjatów i 17 magistrów).

Habilitant był autorem i współautorem (kierownikiem prac) około 40 ekspertyz i innych opracowań realizowanych na zamówienie organów władzy publicznej, w tym wypadku organów kierowania i dowodzenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Podkreślić należy, że spośród 11 tytułów tych opracowań, które Habilitant zaliczył do najważniejszych w tym zakresie, większość stanowi opracowania unikatowe. Przykładem wykorzystania wiedzy Habilitanta w obszarze nauki jest fakt recenzowania leksykonu, dwóch monografii oraz dwóch recenzji wydawniczych.

Istotny zakres w działalności publikacyjnej Habilitanta stanowi członkostwo, jako redaktor tematyczny, w Radzie Redakcyjnej czasopisma naukowego *Rocznik Bezpieczeństwa Morskiego* wydawanego na WDiOM AMW.

Od 2011 roku uczestniczy w międzynarodowym projekcie europejskim. Bierze udział w pracach i obradach Komitetu Sterującego inicjatywy SUCBAS (Sea Surveillance Cooperation Baltic Sea).

6. Komisja habilitacyjna uwzględniając ocenę osiągnięcia naukowego oraz dorobku naukowego dr. Stanisława Zarychty i aktywności naukowej przedstawionej w autoreferacie **na podstawie art. 18a ust. 8 ustawy, po przeprowadzeniu dyskusji, postanowiła w głosowaniu jawnym podjąć uchwałę, wyrażającą pozytywną opinię w sprawie nadania dr. Stanisławowi Zarychcie stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.**

Komisja habilitacyjna przekazuje niniejszą uchwałę przewodniczącemu Rady Wydziału Dowodzenia i Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni.

- przewodniczący komisji - prof. Andrzej Misiuk -
- sekretarz komisji - dr hab. Krzysztof Ligęza -
- recenzent - dr hab. Janusz Ziarko -
- recenzent - dr hab. Juliusz Tym -
- recenzent - prof. Krzysztof Rokiciński -
- członek komisji - dr hab. Mariusz Kubiak -
- członek komisji - prof. Jerzy Będziński -

